

Lennart Bodström: Utrikesdeklarationen 1985

Talare

Lennart Bodström
Utrikesminister

Datum

27 mars 1985

Plats

Stockholm

1 Herr talman!

Sedan två veckor tillbaka förhandlar nu USA och Sovjetunionen i Genève. Det är glädjande att de återupptagit dialogen om centrala nedrustningsfrågor. Men vägen till konkreta resultat i förhandlingarna kommer sannolikt att bli lång och svår.

Säkerhet måste i kärnvapenåldern ses i ett globalt perspektiv. Vi kan inte isolera oss från det som sker i vår omvärld eller söka säkerhet i befäst avskildhet. Även i Norden är vi i ökande grad beroende av den internationella utvecklingen i stort.

Läget i norra Europa har under lång tid kännetecknats av lugn och stabilitet. Det grundläggande säkerhetspolitiska mönster som växte fram Norden efter det andra världskriget har bestått, trots yttre påfrestningar och ett tidvis kyligt internationellt klimat. Den svenska neutralitetspolitiken, stödd på ett efter våra förhållanden starkt försvar, utgör en viktig del i detta mönster.

Men lugnet och stabiliteten är inte något en gång för alla givet. Misstron mellan stormakterna kastar sin skugga också över vår del av världen. Det nordeuropeiska och nordatlantiska området har fått ökad betydelse för båda militärblocken, vilket bl. a. lett till ökad militär aktivitet i vårt närområde.

Det har även Sverige haft kännning av.

Inte minst i tider av ökad spänning är det av avgörande betydelse att vi handlar så att omvärldens tilltro till vår vilja och förmåga att fullfölja den traditionella neutralitetspolitiken inte rubbas.

Den svenska regeringens hållning har varit målmedveten och konsekvent.

30

Vi kommer aldrig att acceptera kränkningar av Sveriges territorium. Vi har inte tvekat, och vi kommer inte att tveka, att med kraft ingripa mot varje främmande inkräktare. Våra resurser för att spara och ingripa mot den eller dem som
35 olovligt gör intrång i våra vatten är under snabb uppbyggnad.

Vi söker inte konfrontation, men väl respekt för vår suveränitet och för våra gränsers okränkbarhet. Vi kräver respekt för grundläggande folkrättsliga principer, vilkas efterlevnad är nödvändig om små stater skall kunna leva i
40 trygghet inom fredade gränser. Detta kan vi inte ge avkall på.

Vi har heller inte tvekat att kraftfullt protestera på diplomatisk väg i de fall då vi kunnat fastställa den främmande inkräktarens nationalitet. Samtidigt måste våra ställningstaganden vila på saklig och otvetydig grund för att vår strävan att värna
45 vårt oberoende och vår territoriella integritet skall uppfattas som uppriktigt menad.

Vi har ett uppenbart intresse av goda och stabila relationer med stormakterna. Vi bör eftersträva dialog även i lägen då motsättningar eller svårigheter uppstår.
50 Avhänder vi oss möjligheterna att gentemot stormakterna föra vår egen talan, minskar också våra möjligheter att genom egna åtgärder påverka vår situation.

Bägge sidor har uttalat vilja att respektera vår neutralitetspolitik och vår territoriella integritet. Vi ser också i dessa uttalanden en bekräftelse på att man i
55 såväl öst som väst har ett intresse av att bevara stabiliteten i Norden. Ingen part kan ha någon fördel av spänningar och motsättningar i detta område.

Vårt eget bidrag till denna stabilitet är en fast och konsekvent utrikespolitik som understryker vår bestämda föresats att i alla lägen stå fria och obundna. Detta är
60 vår första försvarslinje. Samtidigt skall vi ha en reell förmåga att hävda vår territoriella integritet och motstå olika hot och påfrestningar.

I samverkan skapar utrikes- och försvarspolitiken ett värn för vår fred och vårt oberoende.

65

De nordiska staterna har valt skilda säkerhetspolitiska lösningar men förenas i intresset att värna om lugn och stabilitet i närområdet. Våra länder förenas vidare av vårt historiska arv, gemensamma demokratiska ideal och många starka band över gränserna.

75 Detta ger det nordiska samarbetet dess unika karaktär och styrka. Det finns
glädjande tecken på att detta samarbete utvecklas i konkreta former. Vid
Nordiska rådets nyligen avslutade session i Reykjavik antogs en handlingsplan
för ekonomisk utveckling och full sysselsättning. Den innefattar ökade
satsningar på bl. a. industri- och arbetsmarknadspolitikens områden.

80 Regeringen fäster likaså stor vikt vid de pågående ansträngningarna att stimulera
ekonomierna i Västeuropa och att där skapa en gemensam hemmamarknad.
Sveriges medlemskap i EFTA och frihandelsavtalet med EG är en god grund för
vårt deltagande i detta arbete.

85 Europa har alltsedan andra världskrigets slut stått i fokus för motsättningar
mellan öst och väst. Efterkrigstidens uppdelning i mot varandra stående
allianser har befast ett maktpolitiskt öst-väst-perspektiv på denna världsdel och
försvårat kontakter mellan staterna.

90 ESK, den europeiska säkerhetskonferensen, erbjuder den bästa vägen till en
fortsatt dialog om hela Europas framtid. ESK-processen har fortskridit trots den
allmänna försämringen av öst-väst-relationerna. Vi uppmärksammar i år
tioårsminnet av undertecknandet av ESK:s slutakt. Helsingforsandan, som i
grunden innebär att staterna söker säkerhet genom samarbete, måste hållas
levande.

95 Stockholmskonferensen om förtroende- och säkerhetsskapande åtgärder och
nedrustning i Europa har varit en ljuspunkt i en mörk bild 1984. Konferensen
har nu, sedan en överenskommelse träffats om arbetsordningen, kunnat gå in i
ett konstruktivt skede. Från svensk sida har vi vinnlagt oss om ett nära
samarbete mellan de neutrala och alliansfria deltagarstaterna inom den s. k. NN-
gruppen.

100 Regeringen har inbjudit NN-staternas utrikesministrar till ett möte Stockholm i
april. Syftet är att ytterligare främja arbetet vid Stockholmskonferensen och
stärka dessa staters samverkan inom ESK-processen i dess helhet.

105

Parallellt med Stockholmskonferensen genomförs andra expertmöten inom
ESK:s ram. Ett viktigt möte om mänskliga rättigheter äger rum i Ottawa i maj.
Det svenska deltagandet förbereds bl. a. i en referensgrupp i vilken företrädare

110 för ett flertal enskilda organisationer ingår. I höst äger vidare ett s. k. europeiskt kulturforum rum i Budapest. Mötet är ett tillfälle att stimulera ökat kulturutbyte mellan öst och väst.

115 Miljöförstöring är ett område där endast alleuropeiskt samarbete i ESK:s anda kan leda till lösningar på gemensamma problem. Regeringen fäster stort avseende vid det arbete som bedrivs inom ramen för den europeiska konventionen om långväga gränsöverskridande luftföroreningar.

120 Sverige deltar aktivt i Europarådets arbete. Organisationens stadga, som kräver att medlemsstaterna slår vakt om grundläggande demokratiska principer och mänskliga rättigheter, ger Europarådet dess unika roll och moraliska styrka. Arbetet för mänskliga rättigheter behandlades för övrigt vid ett särskilt möte på ministernivå i förra veckan.

125 Herr talman!

1984 blev i stort sett ett förlorat år för nedrustningssträvandena. I år knyts våra förhoppningar till att Förenta Staterna och Sovjetunionen upptagit förhandlingar om såväl strategiska och medeldistanskärnvapen som kapprustningen i yttre rymden.

135 Det finns inget alternativ till förhandlingar. Så länge kärnvapen existerar finns också hotet att de skall komma till användning. Det är också av utomordentlig betydelse att i dag nå fram till överenskommelser som förhindrar en hotande kapprustning i rymden. En sådan kapprustning skulle kunna få allvarliga konsekvenser för internationell säkerhet och äventyra ingångna avtal om nedrustning och rustningsbegränsning. Det går inte att uppnå säkerhet genom att söka åstadkomma ett ogenomträngligt rymdförsvaret mot kärnvapen. Nya vapensystem leder i stället alltid till nya militära motåtgärder.

140 Betydelsen av Genève-samtalen framhölls också av stats- och regeringschefer från Argentina, Grekland, Indien, Mexico, Tanzania och Sverige, när de för två månader sedan möttes i New Delhi. Gruppens verksamhet och Delhideklarationen har rönt stort internationellt intresse.

145 Femkontinentsinitiativet ger uttryck för ett synsätt som länge präglat svenskt agerande på nedrustningsområdet och som har starkt stöd världen över. Den

grundläggande tanken är att kärnvapenkapprustningen är ett hot inte bara mot
150 kärnvapenstaterna själva, utan mot mänskligheten i dess helhet.

DelhideklARATIONEN kräver ett stopp för prov, produktion och utplacering av
kärnvapen och dessas vapenbärare. Den tar särskilt upp behovet av åtgärder för
att förhindra en kapprustning i yttre rymden, liksom kravet på ett fullständigt
155 provstoppsavtal.

Mötet följs nu upp. Representanter för de sex stats- och regeringscheferna
träffade supermakternas delegationer när de nya Genève-samtalen inleddes.
Frågorna tas upp på högsta nivå vid bilaterala möten i Moskva, Washington,
160 Beijing, London och Paris.

Det svensk-mexikanska resolutionsförslaget i FN:s generalförsamling om
frysning av kärnvapen fick hösten 1984 ett ännu starkare stöd än tidigare.

165 I september i år hålls den tredje konferensen för översyn av
ickespridningsavtalet. Avtalet har verksamt bidragit till att förhindra tillkomsten
av nya kärnvapenstater. De anslutna kärnvapenstaterna har emellertid inte
fullgjort sina åtaganden om uppriktigt menade förhandlingar om
kärnvapenedrustning.

170

Nedrustningskonferensen i Genève har gjort vissa framsteg i arbetet på en
konvention om fullständigt förbud mot kemiska vapen. Alla stater måste nu
låta konferensen fylla sin funktion som multilateralt förhandlingsorgan även
när det gäller frågorna om ett fullständigt provstopp och ett förhållande av
175 kapprustning i yttre rymden.

Regeringen fortsätter arbetet för en kärnvapenfri zon i Norden och en korridor
fri från slagfältskärnvapen i Centraleuropa. Förslagen är uttryck för våra
ansträngningar att med politiska medel motverka militära hotfaktorer i vår
180 närhet.

Regeringen har preciserat sin syn på utformningen av den nordiska
kärnvapenfria zonen bl. a. i den skrift i ämnet som utrikesdepartementet gav ut i
höstas. Sverige är berett att med de övriga nordiska länderna gå in i konkreta
185 överläggningar som syftar till upprättandet av en zon.

En arbetsgrupp inom utrikesdepartementet har studerat den fortsatta utvecklingen kring korridorfrågan. Sverige fortsätter arbetet för att bredda
190 förståelsen för förslaget och de överväganden som legat bakom det: Förslaget hålls aktuellt i bilaterala överläggningar och inför svenskt agerande i skilda multilaterala sammanhang.

Bland många oroande inslag i rustningsbilden har Sverige haft anledning att
195 uppmärksamma det hot mot stabiliteten i vår region som kryssningsmissiler kan utgöra. Det är väsentligt att dessa vapen omfattas av de förhandlingar som nu inletts i Genève.

Herr talman!

200

Sverige har med kraft vänt sig mot de många fall där folkrättens regler åsidosatts. De ständiga medlemmarna i FN:s säkerhetsråd har ett särskilt ansvar för att upprätthålla freden. I synnerhet de bör därför besinna FN-stadgans krav på respekt för staters territoriella integritet.

205

Tendensen att använda våld i internationella kriser visar knappast några tecken på att avta. Misstron mellan supermakterna försvårar lösningar av många regionala och lokala konflikter. Dessa ses ofta i ett öst-västperspektiv, också när problemen är av social och ekonomisk natur.

210

Även konflikter utanför Europa kan få konsekvenser för Sverige.

Supermakterna har ett viktigt ansvar för att, bidra till en lösning av Mellanösternkonflikten.

215

FN har inte minst av historiska orsaker en särskild roll i Mellanösternfrågan. Säkerhetsrådets resolutioner 242 och 338 bör utgöra grundvalen för en förhandlingsuppgörelse. Enligt vår uppfattning innebär de att Israel skall lämna de territorier som ockuperades 1967 och i stället uppnå fred inom säkra och
220 erkända gränser. En uppgörelse måste dessutom medföra att det palestinska folket ges självbestämmande med rätt att upprätta en egen stat.

Initiativ för att försöka få parterna i konflikten till förhandlingar bör välkomnas. PLO måste ha rätt att som likaberättigad part delta i förhandlingar
225 som rör det palestinska folkets framtid.

Regeringen har välkomnat Israels beslut att dra sig tillbaka från Libanon. Det inledda återtåget har dock följts av en ökad användning av våld.

230

Rapporterna om övergrepp mot civilbefolkningen i södra Libanon inger djup oro. Under raider mot libanesiska byar har ett stort antal människor dödats. Många hem har ödelagts. Attacker mot en ockupationsmakts soldater kan inte ursäktas övergrepp mot civila. Våldet är en följd av Israels fortsatta ockupation. Ett fullständigt israeliskt tillbakadragande bör ske utan dröjsmål.

235

Kriget mellan Irak och Iran har den senaste tiden trappats upp. Civila mål i de båda länderna har utsatts för omfattande bombningar. Ett stort antal människor har dödats. Samtidigt har mycket hårda strider med stora förluster ägt rum i gränsområdena i söder. Konflikten riskerar att ytterligare förvärras och spridas. Det är i detta läge viktigt att båda sidor visar återhållsamhet.

240

FN:s generalsekreterare har riktat en appell till parterna att upphöra med bombningarna av civila befolkningscentra och fullt ut respektera det förbud mot attacker mot civila mål som kom till stånd i FN:s regi i juni 1984.

245

Statsminister Olof Palme har i egenskap av generalsekreterarens särskilda representant i konflikten likaledes crinrat parterna om FN-arrangemanget. Det är av största betydelse att detta arrangemang, som räddat tusentals liv, står fast. Det är den svenska regeringens starka förhoppning att båda sidor snarast skall inse nödvändigheten iv ett snabbt fredligt slut på denna tragiska konflikt och därmed bespara befolkningen i de båda länderna ytterligare förluster och lidande.

250

Någon lösning av konflikten i Afghanistan kan ännu inte skönjas. Den sovjetiska militära interventionen har lett till ett oerhört lidande. Den allt hänsynslösare krigföringen har gjort miljontals afghaner till flyktingar i deras eget land och i grannländerna Pakistan och Iran. Den svenska regeringen stöder FN:s generalsekreterare i hans ansträngningar att få till stånd en fredlig lösning av konflikten. Det grundläggande elementet i varje lösning måste vara ett omedelbart och fullständigt tillbakadragande av de sovjetiska trupperna från Afghanistan.

260

I Kampuchea fortsätter striderna mellan den av Vietnam stödda Phnom Penh-regeringen och en koalition ledd av prins Sihanouk. De senaste månaderna har

de vietnamesiska trupperna intensifierat attackerna mot lägren längs gränsen till Thailand. De vietnamesiska trupperna måste lämna Kampuchea. En dialog mellan de berörda parterna och länderna i regionen måste komma i gång i syfte att uppnå en fredlig lösning. Samtidigt är det ytterst angeläget att finna en
270 lösning som utesluter möjligheten av en återgång till de omänskliga förhållanden som rådde under Pol Pot-regimen.

Regeringen har med stigande oro följt den senaste tidens händelseutveckling i Centralamerika. Ingen stormakt har rätt att - på det sätt som nu görs på
275 amerikanskt håll - åberopa egna säkerhetsintressen, grannskap eller andra skäl för att sätta sig över folkrättens principer om respekt för staters suveränitet och territoriella integritet. Allvarligast är situationen för Nicaragua. Stormaktshot och ökad militarisering försvårar ansträngningarna att vidareutveckla den demokratiska processen i landet och genomföra ekonomiska och sociala
280 reformer i folkflertalets intresse.

Regeringen stöder Contadora-gruppens oförtröttliga diplomatiska arbete som visat att det finns en väg ut ur krisen i Centralamerika. Denna väg enhälligt stödd av FN:s generalförsamling, går över förhandlingar, försoning och respekt
285 för folkrätten.

År 1983 återtog Argentina sin plats bland världens demokratiska stater. Nyligen har den demokratiska processen befästs i Uruguay och Brasilien.

290 Endast två militärdiktaturer återstår i Sydamerika: Chile och Paraguay. Nr 107
Trycket mot dessa repressiva regimer ökar.

Under de senaste dagarna har vi sett nya, upprörande exempel på den sydafrikanska regimens våldspolitik. Varaktig fred är inte möjlig förrän
295 apartheidsystemet avskaffats.

Den nya författningen i Sydafrika förvägrar tre fjärdedelar av landets befolkning elementära mänskliga rättigheter. Motståndet mot apartheidsystemet är massivt, och regimen i Pretoria svarar med våld. Inte sedan explosionen i Soweto 1976
300 har vi bevittnat så omfattande oroligheter.

Apartheid är i grunden ett system för ekonomiskt förtryck. Det innebär en olika behandling av vita och svarta som ger de vita en orimlig förmånsställning i snart

305 sagt varje hänseende. Europeiska företag som verkar i Sydafrika kan exploatera svart arbetskraft på ett sätt som endast för mycket länge sedan var möjligt i Europa.

Moçambique och Angola har, trots de överenskommelser de träffade med
310 Sydafrika för ett år sedan, inte fått fred. Sydafrika söker med alla medel vidmakthålla sin dominans i regionen. För att förhålla genomförandet av den redan 1978 beslutade FN-planen för Namibias självständighet aberopas ständigt nya och ovidkommande hinder.

315 För att öka trycket mot Sydafrika har Sverige tillsammans med bl. a. de övriga nordiska länderna i FN lagt fram en ny apartheidresolution, som fått en överväldigande uppslutning i generalförsamlingen. Vårt bistånd till frontstaterna, befrielseörelserna i södra Afrika och apartheidpolitikens offer ökar. Lagen om förbud mot investeringar i Sydafrika och Namibia har skärpts.
320 Det är regeringens förhoppning att denna skärpning skall leda till efterföljd i andra länder och att det skall vara möjligt att, vid det nordiska utrikesministermötet i Helsingfors nu på fredag, komma överens om en förstärkning av det nordiska handlingsprogrammet mot apartheid.

325 Herr talman!

Det finns ett klart samband mellan mänskliga rättigheter och fredlig utveckling. I varje samhälle där människor förtrycks uppstår konflikter som kan bidra till ökad internationell spänning. Ökat yttre hot tas till intäkt för att skärpa
330 existerande förtryck.

FN:s medlemsstater har åtagit sig att främja och skydda mänskliga rättigheter. Brott mot dessa hör därför inte till en stats inre angelägenheter.

335 Sverige fortsätter att aktivt verka för att stärka det internationella regelsystemet på detta område. En betydande framgång nåddes när FN:s generalförsamling förra året antog en konvention mot tortyr.

Rätten till liv är den mest grundläggande av alla mänskliga rättigheter.

340

Sverige lägger sedan länge ned stor kraft i kampen mot dödsstraffet. Vi engagerar oss också för att söka förhindra försvinnanden och summariska

avrättningar som i vissa stater sker i strid med gällande lagar. men med de
345 styrandes tysta medgivande eller t. o. m. aktiva stöd.

Många krig och väpnade konflikter har ekonomiska och sociala orättvisor som
sin egentliga grund. De rika länderna har ett ansvar att bidra till en positiv
ekonomisk och social utveckling i tredje världen. En sådan utveckling främjar
350 också på sikt lugn och stabilitet, motverkar förtryck och underlättar ett
demokratiskt samhällsbygge.

I Sveriges arbete för en världsordning som sätter rätt före makt förenas vårt
egenintresse och vår solidaritet med andra folk och nationer. När vi slår vakt om
355 vårt nationella oberoende och vår territoriella integritet kan inte detta uppfattas
som ett hot mot andra stater. Vi försvarar tvärtom värden som varje dag är i fara
världen över. När vi i solidaritet med andra folk kräver att deras oberoende skall
respekteras stärker detta den moraliska kraft med vilken vi kan hävda våra egna
intressen.

360 Internationell solidaritet är och bör också vara ett centralt tema i vår
utrikespolitik. En utrikespolitik som görs så snäv att endast vara i inskränkt
mening egna intressen får plats skulle riskera att bli kortsiktig och cynisk. Den
skulle inte svara mot de förväntningar och krav en bred svensk opinion har på
365 vårt internationella agerande.

Det är en angelägen uppgift att uppmuntra och understödja det starka folkliga
engagemang för undertryckta, fattiga och förföljda världen över som finns i vårt
land. Det är särskilt viktigt att inte förlora den internationella solidariteten ur
370 sikte i en tid när också vårt eget land har att ta ställning till väsentliga frågor både
på ekonomins och säkerhetspolitikens område.

Det är också nödvändigt att öka medvetandet om att nationell säkerhet och
internationell stabilitet i längden aldrig kan upprätthållas utan en balanserad
375 ekonomisk utveckling både i öst och väst, nord och syd. 1970-talet och det
begynnande 1980-talets stagnation i världsekonomin bidrog även till politiska
spänningar. Ökad ekonomisk stabilitet bör bidra till att minska politiska
motsättningar.

380 För de västliga industriländerna präglades 1984 av fortsatt återhämtning och
stabilisering. I de östeuropeiska statshandelsländerna har skuld- och

betalningssituationen förbättrats. Under det kommande året väntas denna positiva ekonomiska utveckling i industriländerna bestå.

385

Samtidigt finns många orosmoln. Särskilt allvarligt är att den ökade tillväxttakten inte i samma grad skapat nya arbetstillfällen. I industriländerna går i dag mer än 30 miljoner människor utan arbete. Den växande arbetslösheten är ett hot mot själva grunden i samhällsbyggandet. Ökade sociala spänningar underblåser extremism, som historiskt visat sig kunna få omvälvande inrikes- och utrikespolitiska konsekvenser.

390

Den mycket starka dollaruppgången är också oroande. Både en fortsatt hög dollarkurs och ett dramatiskt kursfall kan leda till svåra störningar i den internationella handeln och finanssystemet. Detta gäller även u-ländernas växande skuldbörda, som alltjämt utgör ett hot mot stabiliteten på de internationella kapitalmarknaderna. Först 1987 kulminerar de 25 största låntagarländernas amorteringar med återbetalningskrav som är mer än dubbelt så stora som 1984.

400

De hårt skuldtyngha länderna i Latinamerika löper de närmaste åren risk att drabbas av allvarlig ekonomisk och social instabilitet. Om skuldfrågorna inte kan lösas i samförstånd mellan långgivare och låntagare kan den fortsatta demokratiseringsprocessen i regionen allvarligt störas.

405

I Afrika genomgår många länder den värsta krisen i modern tid. De plågas av en växande skuldbörda, snabbt ökande underskott i bytesbalansen och stagnation i ekonomin. Kontinenten har drabbats av den mest förödande torkan på 15 år.

410

Mer än 150 miljoner, afrikaner riskerar i år att drabbas av svält. De strukturella problemen är så omfattande att, under en överskådlig tid, inte ens en stark återhämtning av världsekonomin kan återställa dessa länders betalningsbalans. Dessa frågor liksom livsmedelsförsörjningen måste angripas med andra medel än hittills. Denna smärtsamma men nödvändiga anpassning måste kraftfullt stödjas genom internationellt samordnade hjälpprogram.

415

Herr talman!

420

FN firar i år sitt 40-årsjubileum. Världsorganisationens arbetsfält spänner över alla för svensk utrikespolitik väsentliga frågor. FN-medlemskapet och dess

förpliktelser förblir en självklar och omistlig del av vår utrikespolitik.

425 Ännu fyra årtionden efter FN:s grundande står vi emellertid långt från
förverkligandet av FN-stadgans principer och mål. Organisationen brottas med
en rad svårigheter. Till följd av stormaktsmotsättningarna har FN inte kunnat
utnyttjas som det instrument för kollektiv säkerhet som ursprungligen avsågs.
Nord-syd-dialogen befinner sig i ett dödläge. Det ökade antalet resolutioner i
430 generalförsamlingen kan inte dölja att många viktiga frågor på dagordningen
forfarande väntar på sin lösning.

Trots dessa problem behåller FN sin särställning genom sin universalitet och
den mångsidiga verksamhet för fred och säkerhet som ändå kunnat genomföras.
Dess roll som mötesplats och forum för dialog är oersättlig. Genom de
435 fredsbevarande operationerna, där Sverige deltagit från början, har lokala
konflikter kunnat bringas under kontroll och deras spridning förhindras.
Världsorganisationen har också en viktig roll för att förbättra ekonomiska och
sociala villkor i tredje världen och för att bemästra de växande miljö- och
resursproblemen.

440 I en tid av ökat ömsesidigt beroende är det vitalt att slå vakt om FN:s universella
karaktär. Meningsmotsättningar bringas inte närmare sin lösning om stater
utesluts ur organisationen. Det är också viktigt att medlemsstaterna inte vänder
FN-arbetet ryggen utan inifrån medverkar i ansträngningar att genomföra de
445 reformer som kan vara påkallade.

I samband med Förenta Staternas utträde har uppmärksamheten särskilt riktats
mot utvecklingen inom UNESCO, FN:s fackorgan för utbildning, vetenskap
och kulturfrågor. Organisationen har försvagats och dess fortsatta existens kan
450 komma att stå på spel. Sverige fortsätter att aktivt medverka till att lösa de
problem som länge hämmat UNESCO:s effektivitet. Vi vägleds därvid av såväl
intresset för det betydelsefulla område som detta organ har att svara för som
vikten av att värna om FN-systemet i dess helhet.

455 Herr talman!

Det är i år inte bara 40 år sedan FN grundades. Den 6 augusti 1945 sprängdes
över Hiroshima den första atombomben. Dessa två händelser symboliserar
alltjämt ett vägval: samarbete och hopp eller konfrontation och skräck.

465 Staterna måste gemensamt göra det nödvändiga vägvalet. Med rätta ställer vi
särskilda krav på dem som förfogar över de mest förödelsebringande vapnen.
Men ingen kan undandra sig sitt ansvar för att ge ett bidrag till att skapa en
fredligare och säkrare värld.

Sverige ger detta bidrag genom en fast och konsekvent neutralitetspolitik och
genom att, efter vår förmåga, söka slå vakt om lugn och stabilitet i vår del av
470 världen. Vi ger också vårt bidrag genom ett målmedvetet arbete för
internationell nedrustning. För avspänning och samarbete i Europa, för respekt
för folkrättens principer. För mänskliga rättigheter och ekonomisk och social
utveckling.

475 Regeringen kommer att fullfölja denna traditionella utrikespolitik. Som
åtnjuter det svenska folkets stöd och förtroende.

Källa

<div>Manuskript hämtat från riksdagen.se (2026-03-19) </div>

480

Taggar

Politiska tal, Riksdagen, Socialdemokraterna, Utrikesdeklaration

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/lennart-bodstrom-utrikesdeklarationen-1985>

485

490

495